

specifikace: Domáhá-li se žalobce v řízení vrácení plnění, které poskytl žalovanému podle pravomocného rozhodnutí soudu, jež bylo následně zrušeno, je z hlediska posouzení věcné příslušnosti soudu k projednání a rozhodnutí takové věci významný předmět původního řízení, v němž bylo zrušené rozhodnutí vydáno, tehdy, pokud bylo plněno podle rozhodnutí o věci samé. Pokud se však žalobce domáhá vrácení plnění poskytnutého žalovanému výlučně podle zrušeného závislého výroku o náhradě nákladů řízení, nemá předmět původního řízení z hlediska určení věcné příslušnosti soudu k takové věci žádný vliv.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 2991 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

Ncp 381/2022

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobkyně: **SLADOVNY SOUFFLET ČR, a.s.**, IČO 26173174
sídlem Průmyslová 2170/12, 796 01 Prostějov
zastoupená advokátem Dr. Radanem Kubrem
sídlem Jáchymova 26/2, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **GES INDUSTRY EUROPE LIMITED**
sídlem 229 Arch, Maraiou III Ave., Meliza Court 4th floor, 3105 Limassol
Kyperská republika
zastoupená advokátkou Mgr. Ludmilou Kutějovou
sídlem Politických vězňů 935/13, 110 00 Praha 1

o zaplacení 1 105 262 Kč s příslušenstvím,

vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 38 C 274/2021, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Obvodnímu soudu pro Prahu 4 (dále jen „předkládající soud“) dne 4. 6. 2021 domáhá po žalované zaplacení částky 1 105 262 Kč s (blíže specifikovaným) příslušenstvím, když žalobní požadavek opírá o tvrzení, že částku korespondující nárokované jistině měla zaplatit na náhradě nákladů řízení žalované, a to podle označených pravomocných

soudních rozhodnutí - jež měla být vydána v příslušném řízení (dále jen „původní řízení“), v němž se žalovaná měla (z pozice žalobkyně) proti žalobkyni (jako žalované) domáhat doplacení přiměřené hodnoty akcií v rámci povinné nabídky převzetí - která měla být následně zrušena příslušným usnesením Nejvyššího soudu (jako soudu dovolacího).

2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále též „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že žalovaná vznesla námitku nedostatku věcné příslušnosti soudu.
3. Žalovaná námitku podle § 104a odst. 5 o. s. ř. odůvodnila tím, že podstatou sporu mezi účastníky je doplacení přiměřené hodnoty akcií v rámci povinné nabídky převzetí a v této souvislosti uhrazená náhrada nákladů řízení, kterou žalobkyně žalované uhradila poté, co byla žalovaná se svou žalobou z části úspěšná. Podstata sporu podle žalované naplňuje znaky podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., a proto by měl být příslušný krajský soud.
4. Žalobkyně námitku žalované odmítla s tím, že předmětem této žaloby je pouze vydání bezdůvodného obohacení – vrácení peněžitého plnění spočívající v náhradě nákladů řízení, které žalobkyně žalované zaplatila na základě zrušených soudních rozhodnutí; co bylo předmětem původního řízení, nehraje pro posouzení této žaloby žádnou roli.
5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Standardní soudní praxe, jejímž výrazem je například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2018, sp. zn. 28 Cdo 1535/2018, vychází z toho, že, pokud „na základě povinnosti uložené pravomocným rozhodnutím soudu, které neodpovídá skutečným hmotněprávním poměrům, žalovaný plní na neexistující dluh, pak žalobci vzniká bezdůvodné obohacení, a to okamžikem, kdy bylo rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, pravomocně zrušeno“; „domáhá-li se tedy vrácení plnění ten, kdo vyhověl povinnosti uložené mu deklaratorním rozhodnutím soudu (případně i jiného orgánu), závisí důvodnost jeho požadavku na okolnosti, zda podle hmotného práva - i bez rozhodnutí, jež bylo následně zrušeno – splnil závazek, který skutečně měl, či nikoliv“; „zrušením zmíněného rozhodnutí dochází ke vzniku bezdůvodného obohacení v případě, že právní důvod tohoto plnění nespočíval v hmotném právu, tedy že podle hmotného práva zde k tomu neexistovala povinnost“.
8. Závěry uvedené v předchozím odstavci odůvodnění se však neuplatní v případě, kdy se příslušný žalobce - jako v tomto řízení - domáhá po příslušném žalovaném vydání bezdůvodného obohacení, jež má korespondovat výlučně částce zaplacené na podkladě pravomocných akcesorických nákladových výroků soudních rozhodnutí, jež byly následně zrušeny. V takovém případě totiž platí, že: „zaplacená náhrada nákladů řízení se stává po pravomocném zrušení nákladových výroků rozhodnutí, na základě nichž bylo plněno, bezdůvodným obohacením bez dalšího (viz závěry obsažené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 28 Cdo 5937/2016, na které přitom případně odkázala žalobkyně již v rámci žaloby).
9. S ohledem na právě konstatované je zřejmé, že otázky, které měly být (podle shodných tvrzení účastnic v daném ohledu) meritorně řešeny v původním řízení, nebudou mít žádný význam pro meritorní rozhodnutí této věci, a ve smyslu základního interpretačního pravidla, které formuloval velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ve svém rozsudku ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 31 Cdo 4848/2014, pro účely výkladu pravidel věcné příslušnosti soudů v občanském soudním řízení - totiž že: „vymezení věcné příslušnosti soudů podle povahy věci odráží zejména složitost věcí (jejich typovou, skutkovou a právní obtížnost),

zvláštnosti hmotněprávní úpravy (potřebu užší specializace při projednávání a rozhodování určitého typu sporů), zvláštnosti procesní úpravy (vyžadující také určitou míru specializace)“ - tak není namístě, aby tuto věc projednávaly a rozhodovaly v prvním stupni specializované krajské soudy.

10. S ohledem na právě konstatované, když se v daném případě nejedná o spor podřaditelný pod žalovanou uvažované ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., a nejedná se ani o věc podle jiného zákonného ustanovení, které by zakládalo speciálně věcnou příslušnost krajských soudů, nezbývá než uzavřít, že k projednání a rozhodnutí věci jsou povolány v prvním stupni okresní soudy podle obecné úpravy věcné příslušnosti, kterou pro oblast sporného občanského soudního řízení vymezuje § 9 odst. 1 o. s. ř..
11. Proto nadřízený soud rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. způsobem uvedeným ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 25. května 2022

František Kučera
předseda senátu